

Практичне заняття №6 **«Основи господарського права»**

Завдання 1.

Охарактеризувати господарське право як галузь сучасного права.

Підприємство	
Акціонерне товариство	
Корпорація	

Завдання 2.

Розкрити зміст поняття.

Підприємницька діяльність в Україні це – самостійна, ініціативна, цілеспрямована на власний ризик і під власну майнову відповідальність, діяльність по виробництву продукції, виконання робіт, надання послуг з метою отримання певних результатів, одержання прибутку, а також інших виход

• вільний вибір діяльності	
• самостійно формує програму діяльності	
• вільний вибір постачальників та споживачів	
• встановлення цін	
• вільний найм працівників	
• залучення матеріально-технічних, трудових ресурсів	
• вільне розпорядження прибутком	
• самостійне здійснення зовнішньо-економічної діяльності	

Завдання 3.

Дати визначення негативним явищам «бідності»:

Рейдерство – це	
Лобізм – це	
Корупція - це	

Завдання 4.

Сформувати основні положення «Закону України «Про зміст прав споживачів»»

Завдання 5.

Розв'яжіть юридичні та правові задачі:

1. За договором купівлі-продажу українська фірма «Сула» продала іноземному контрагенту 1000,00 тон пшениці загальною вартістю 130000,00 доларів США. Товар було відвантажено покупцеві, про що свідчить вантажна митна декларація від 10 березня. Оплата товару мала бути проведена 10 травня. Проте станом на 10 червня на банківський рахунок продавця зазначені кошти не надійшли. *Дайте коротку відповідь на поставлені питання:*

В який строк згідно з чинним законодавством України мають проводитися розрахунки за зовнішньоекономічними договорами?

Які санкції передбачає чинне законодавство за порушення встановлених строків розрахунків?

Яких заходів має вжити українська фірма «Сула» в зазначеній ситуації?

2. Громадянини Панін О.О. – власник 3-кімнатної квартири одержав пропозицію від акціонерного банку «Світ-банк» укласти договір оренди строком на 5 років.

Перед тим, як прийняти пропозицію банку О. Панін вирішив проконсультуватися в юридичній консультації. Зокрема він поставив такі запитання:

Які нормативно-правові акти регламентують відносини оренди житлових приміщень?

Чи має право фізична особа здавати квартиру в оренду та одержувати орендну плату?

Чи необхідно орендодавцю бути суб'єктом підприємницької діяльності?

3. 21 травня між орендодавцем та орендарем було укладено договір оренди не житлового приміщення. Згідно з договором розмір орендної плати становить 300,00 грн. на місяць. Об'єкт оренди було передано орендареві 15 липня. 16 серпня орендар перерахував на банківський рахунок орендодавця 300,00 грн. А 20 серпня орендар отримав листа від орендодавця з вимогою сплатити оренду плату за період з 21 травня по 15 липня. *Дайте коротку відповідь на поставлені питання:*

Які нормативно-правові акти регламентують відносини оренди?

Чи правомірні вимоги орендодавця?

З якого моменту у орендаря виникає обов'язок зі сплати орендної плати?

4. 26 січня між Продавцем та Покупцем було укладено договір купівлі-продажу транспортного засобу, ціна якого склала 70000,00 грн. на умовах 100% попередньої оплати. Договір містив застереження про те, що спір передається на розгляд до третейського суду. 10 лютого Покупець перерахував на банківський рахунок Продавця обумовлену суму коштів. Відповідно до умов договору Продавець мав передати транспортний засіб Покупцеві протягом 7 днів з моменту зарахування коштів на банківський рахунок Продавця. 1 березня Покупець звернувся до господарського суду з позовною заявою про примушення до виконання обов'язку в натурі. *Дайте коротку відповідь на поставлені питання:*

Яке рішення має прийняти господарський суд?

Яких заходів для захисту своїх прав мав вжити Покупець?

5. 20 березня товариство з обмеженою відповідальністю звернулося до видавництва із листом-пропозицією продати йому до кінця квітня 1000 картриджів. 15 квітня на банківський рахунок товариства з обмеженою відповідальністю надійшли кошти в оплату картриджів. Проте товариство з обмеженою відповідальністю не передало видавництву 1000 картриджів. Видавництво звернулося до видавництва з претензією. Проте видавництво вимоги товариства з обмеженою відповідальністю не визнало, посилаючись на те, що договір купівлі-продажу між ними не укладався, а лист з яким товариство з обмеженою відповідальністю звернулося до видавництва був лише пропозицією укласти договір. Видавництво звернулося за захистом своїх прав до господарського суду. *Дайте коротку відповідь на поставлені питання:*

Який порядок укладання господарських договорів передбачає чинне законодавство України?

Чи є лист-пропозиція офертою?

Яке рішення має прийняти господарський суд?

6. Орендодавець та орендар 5 березня уклали договір оренди нежитлового приміщення. Зазначене приміщення 10 березня за Актом здачі-приймання було передано орендареві. Під час користування орендарем об'єктом оренди останній було пошкоджено внаслідок пожежі. *Дайте коротку відповідь на поставлені питання:*

Хто несе ризик випадкової загибелі об'єкта оренди?

Чи має орендодавець право на відшкодування збитків? Що означає термін «збитки» за чинним законодавством України?

7. У приміщенні навчального закладу було розміщено оголошення, у якому господиня О. пропонувала взяти на квартиру двох студенток для проживання на строк не менше одного року з оплатою 1 000 (одна тисяча) гривень за місяць.

Ознайомившись із текстом оголошення, працівники районної державної податкової інспекції відвідали господиню О. і вказали їй на необхідність зареєструватися в якості фізичної особи-підприємця.

Господиня О. відмовилася виконувати вимогу працівників податкової служби, оскільки вона бере на квартиру студенток вперше; квартира є її особистою власністю, яку вона може використовувати за будь-яким призначенням. Окрім того, вона вчасно оплачує комунальні послуги та податки. Перед державою невиконаних зобов'язань не має.

Вирішіть спір. Назвіть ознаки підприємницької діяльності. Чи обґрунтованою є вимога працівників державної податкової служби.

8. Студент 3 курсу юридичного факультету, який проживає у м. Львові по вул. Науковій (Франківський район м. Львова) звернувся у Личаківську районну адміністрацію з заявою про реєстрацію його як підприємця для здійснення юридичної практики.

Через 10 днів йому було відмовлено у державній реєстрації. У відмові було зазначено, що:

1) у Львові вже існують юридичні фірми, тому займатися цим видом діяльності вбачається недоцільним;

2) для зайняття таким видом діяльності необхідна вища юридична освіта, якої у заявника немає;

3) така діяльність може здійснюватися лише після отримання ліцензії Міністерства юстиції України;

4) заявник не має власного приміщення, де мала б здійснюватися така діяльність. *Чи є підстави для відмови в державній реєстрації?*

9. Фізичній особі-підприємцю М. надійшло письмове повідомлення з районної податкової інспекції про те, що йому необхідно з'явитися у податкову службу для отримання довідки про взяття його на облік. У повідомленні також було зазначено розмір грошової суми, яку необхідно сплатити за видачу такої довідки.

М. відмовився з'явитися у податкову інспекцію на тій підставі, що згідно із законом він не несе обов'язку зареєструватися в органах державної податкової служби. Це повинен зробити відповідний орган податкової служби незалежно від того чи відвідає його підприємець особисто чи ні.

Дайте правову оцінку доводам підприємця М.

10. Засновник приватного підприємства "Лев" Левчук вирішив передати усі свої права, пов'язані з цим підприємством Геращенко.

Як здійснюється така господарська операція? Які документи потрібно подати органу державної реєстрації для реєстрації змін власника майна приватного підприємства?

Завдання 5.

Виконайте тестове завдання (по варіантах):

Варіант I

I. Надайте визначення понять за господарським правом:

1. Підприємство.
2. Право господарського відання.
3. Господарське зобов'язання.

II. Вирішіть завдання та поясніть правові підстави відповідей на запитання:

Між суб'єктом господарювання та не суб'єктом господарювання - фізичною особою був укладений договір купівлі-продажу за яким перший виконав зобов'язання на думку другого неналежним чином. Між сторонами з цього приводу виник спір. Дайте відповіді на наступні запитання:

1. Чи можуть застосовуватися в даному випадку норми Господарського кодексу?
2. Який суд буде розглядати спір між цими сторонами - господарський або загальний суд?
3. Який процесуальний кодекс буде застосовано при розгляді спору між цими сторонами?

III. Дайте відповіді на запитання та обґрунтуйте їх із посиланням на чинне законодавство:

1. Чи може бути у господарському зобов'язанні сторона одночасно і управненою і зобов'язаною?
2. Які умови є істотними для всіх видів господарських договорів?

IV. Виконайте завдання:

1. Визначте види господарської діяльності в залежності від її мети.
2. Вкажіть види підприємств залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду.
3. Визначте види господарських товариств які несуть відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства.
4. Вкажіть джерела формування майна суб'єктів господарювання за ГК України.
5. Визначте види істотних умов господарських договорів за ГК України.

V. Вирішіть тестові завдання.

1. Предметом регулювання ГК України є:

а) відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання;

б) відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між фізичними та юридичними особами;

в) особисті немайнові та майнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників;

г) особисті немайнові та майнові відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання.

2. Господарсько-виробничими відносинами є:

а) відносини, що складаються між структурними підрозділами суб'єкта господарювання, та відносини суб'єкта господарювання з його структурними підрозділами;

б) відносини, що складаються між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю;

в) майнові та інші відносини, що виникають між суб'єктами господарювання при безпосередньому здійсненні господарської діяльності;

г) відносини, що складаються між структурними підрозділами суб'єкта господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю.

3. Згідно положень ГК України суб'єктами господарювання визнаються:

а) учасники господарських відносин, які мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством;

б) споживачі, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією (сукупність господарських прав та обов'язків);

в) споживачі, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією, а також громадяни, громадські та інші організації;

г) учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію, мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна.

4. Залежно від кількості працюючих та обсягу валового доходу від реалізації продукції за рік підприємства можуть бути:

а) унітарними та корпоративними;

б) малими, середніми, великими;

в) приватними підприємствами, підприємствами колективної власності, комунальними підприємствами, державними підприємствами;

г) приватні, державні, кооперативні.

5. Речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у

межах, встановлених ГК та іншими законами, а також власником майна (уповноваженим ним органом), має назву:

- а) право оперативного управління;
- б) право оперативного використання;
- в) право господарського відання;
- г) право власності.

6. Господарські зобов'язання, що виникають у процесі управління господарською діяльністю між суб'єктом господарювання та суб'єктом організаційно-господарських повноважень, в силу яких зобов'язана сторона повинна здійснити на користь другої сторони певну управлінсько-господарську (організаційну) дію або утриматися від певної дії, а управнена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку, визначаються як:

- а) публічні зобов'язання суб'єктів господарювання;
- б) соціально-комунальні зобов'язання суб'єктів господарювання;
- в) організаційно-господарські зобов'язання;
- г) майново-господарські зобов'язання.

Варіант II.

I. Надайте визначення понять за господарським правом:

- 1. Господарське товариство.
- 2. Право оперативного управління.
- 3. Господарський договір.

II. Вирішіть завдання та поясніть правові підстави відповідей на запитання:

Між суб'єктом господарювання та не суб'єктом господарювання - юридичною особою був укладений договір поставки за яким перший виконав зобов'язання на думку другого неналежним чином. Між сторонами з цього приводу виник спір. Дайте відповіді на наступні запитання:

- 1. Чи можуть застосовуватися в даному випадку норми Господарського кодексу?
- 2. Який суд буде розглядати спір між цими сторонами - господарський або загальний суд?
- 3. Який процесуальний кодекс буде застосовано при розгляді спору між цими сторонами?

III. Дайте відповіді на запитання та обґрунтуйте їх із посиланням на чинне законодавство:

- 1. Чи може бути у господарському зобов'язанні сторона одночасно і боржником і кредитором?
- 2. Які підстави виникнення господарських зобов'язань?

IV. Виконайте завдання:

- 1. Вкажіть види господарських відносин?
- 2. Визначте види підприємств залежно від кількості працюючих та обсягу валового доходу від реалізації продукції за рік.
- 3. Вкажіть види господарських товариств які несуть відповідальність за зобов'язаннями майном товариства, а у разі його недостатності законодавством передбачено додаткову майнову відповідальність для його учасників.

4. Визначте види майнових цінностей залежно від економічної форми, якої набуває майно у процесі здійснення господарської діяльності.

5. Вкажіть істотні умови для всіх видів господарських договорів.

V. Вирішіть тестові завдання.

1. Організаційно-господарськими відносинами є:

а) відносини, що складаються між структурними підрозділами суб'єкта господарювання, та відносини суб'єкта господарювання з його структурними підрозділами;

б) відносини, що складаються між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю;

в) майнові та інші відносини, що виникають між суб'єктами господарювання при безпосередньому здійсненні господарської діяльності;

г) відносини, що складаються між структурними підрозділами суб'єкта господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю.

2. Згідно з положеннями ГК підприємство це:

а) самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності;

б) єдиний майновий комплекс, що використовується для здійснення підприємницької діяльності;

в) юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між учасниками;

г) організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку, наділена правоздатністю і дієздатністю та яка може бути позивачем та відповідачем у суді.

3. Які є в Україні види підприємств, залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду:

а) приватне підприємство, підприємство колективної власності, комунальне підприємство, державне підприємство, підприємство, засноване на змішаній формі власності;

б) приватні, державні, кооперативні

в) малі, середні, великі;

г) унітарні та корпоративні.

4. Які види господарських товариств передбачені ГК:

а) акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командні ні товариства;

б) приватне товариство, товариство колективної власності, комунальне товариство, державне товариство, товариство, засноване на змішаній формі власності;

в) малі, середні, великі;

г) унітарні та корпоративні.

5. Речове право суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріплене за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника у випадках, передбачених ГК та іншими законами, має назву:

- а) право оперативного управління;
- б) право оперативного використання;
- в) право господарського відання;
- г) право власності.

6. Цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності, в силу яких зобов'язана сторона повинна вчинити певну господарську дію на користь другої сторони або утриматися від певної дії, а управнена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку, визначаються як:

- а) публічні зобов'язання суб'єктів господарювання;
- б) соціально-комунальні зобов'язання суб'єктів господарювання;
- в) організаційно-господарські зобов'язання;
- г) майново-господарські зобов'язання.